

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย

หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ๓

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

ดร.สายป่าน ปุริวรรตชนะ

อ.บ. (ภาษาไทย) เกียรตินิยมอันดับ ๑, อ.ม. (ภาษาไทย),
อ.ค. (ภาษาไทย)

ผู้ตรวจ

ผศ.ณัฏฐา วิพลชัย

กศ.บ. (ภาษาไทย) เกียรตินิยม,
ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย)

ดร.ทรงภพ ชุ่มมธุรส

ศศ.บ. (ภาษาไทย), ศศ.ม. (ภาษาไทย),
ศศ.ด. (ภาษาไทย)

พ.ท. ชัยชาญ ช่างสุวรรณ

อ.บ. (ภาษาไทย),
ศษ.ม. (หลักสูตรและวิธีการสอนภาษาไทย)

บรรณาธิการ

นายพิชชธร ปะทะวัง

ศศ.บ. (ภาษาไทย) เกียรตินิยม, ศศ.ม. (ภาษาไทย)

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๓

พิมพ์ครั้งที่ ๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-616-93514-6-7

บริษัท คูรูมีเดีย จำกัด
KURU MEDIA CO., LTD.

จัดทำโดย บริษัท คูรูมีเดีย จำกัด

๘๗/๑๒๙ ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๔๘๑๘ โทรสาร ๐-๒๕๕๐-๒๕๒๓

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์เป็นของบริษัท คูรูมีเดีย จำกัด

คำนำ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เรียบเรียงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เนื้อหาของหนังสือเรียนเล่มนี้แบ่งออกเป็น ๑๒ หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ระดับภาษา ศัพท์วิชาการ และคำภาษาปาก ประโยคกรรมและประโยคซับซ้อน การอ่านจับใจความ การอ่านหนังสือตามความสนใจ และมารยาทในการอ่าน การย่อความและการคัดลายมือ การเขียนจดหมายกิจธุระและการกรอกแบบสมัครงาน การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้าและรายงานโครงงาน การเขียนบทความเชิงวิชาการ การเขียนอัตชีวประวัติ การเขียนคำขวัญ คติพจน์ คำคม และคำโฆษณา การพูดในสถานการณ์หรือโอกาสต่าง ๆ และการประพันธ์และการอ่านโคลงสี่สุภาพ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มนี้ จะอำนวยความสะดวกต่อผู้สอนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

ฝ่ายวิชาการ บริษัท ครูมีเดีย จำกัด

สารบัญ

คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

◆ สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย	๒
◆ คำยืมภาษาเขมร	๓
◆ คำยืมภาษาจีน	๖
◆ คำยืมภาษาญี่ปุ่น	๘
◆ คำยืมภาษาอังกฤษ	๙
◆ การเปลี่ยนแปลงของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย	๑๐
◆ ผลที่เกิดจากการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย	๑๑

ระดับภาษา ศัพท์วิชาการ และคำภาษาปาก

◆ ระดับภาษา	๑๔
◆ ศัพท์วิชาการ	๑๗
◆ คำภาษาปาก	๒๑

ประโยคกรรมและประโยคซับซ้อน

◆ ลักษณะของประโยค	๒๕
◆ ประโยคกรรม	๒๖
◆ ประโยคซับซ้อน	๒๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การอ่านจับใจความ การอ่านหนังสือ ตามความสนใจ และมารยาทในการอ่าน

๒๘

- ◆ การอ่านจับใจความ
- ◆ การอ่านหนังสือตามความสนใจ
- ◆ มารยาทในการอ่าน

๒๙

๓๑

๓๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การย่อความและการคัดลายมือ

๓๗

- ◆ ความหมายของการย่อความ
- ◆ หลักในการเขียนย่อความ
- ◆ รูปแบบการเขียนย่อความ
- ◆ การคัดลายมือ

๓๘

๓๘

๓๘

๓๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การเขียนจดหมายกิจธุระ และการกรอกแบบสมัครงาน

๔๓

- ◆ การเขียนจดหมายกิจธุระ
- ◆ การกรอกแบบสมัครงาน

๔๔

๔๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า และรายงานโครงงาน

๕๒

- ◆ การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
- ◆ การเขียนรายงานโครงงาน
- ◆ มารยาทในการเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
และรายงานโครงงาน

๕๓

๕๘

๖๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การเขียนบทความเชิงวิชาการ

๖๘

- ◆ ความหมายของบทความ
- ◆ ประเภทของบทความ
- ◆ การเขียนบทความเชิงวิชาการ

๖๙

๖๙

๘๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ การเขียนอัตชีวประวัติ

๘๘

- ◆ ความหมายของอัตชีวประวัติ
- ◆ หลักการเขียนอัตชีวประวัติ

๘๘

๙๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ การเขียนคำขวัญ คติพจน์ คำคม และคำโฆษณา

๙๕

- ◆ การเขียนคำขวัญ
- ◆ การเขียนคติพจน์
- ◆ การเขียนคำคม
- ◆ การเขียนคำโฆษณา

๙๖

๙๖

๙๗

๙๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ การพูดในสถานการณ์หรือโอกาสต่าง ๆ

๑๐๐

- ◆ การพูดนำเสนอรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
- ◆ การอภิปราย
- ◆ การโต้แย้งและการยอวาที่
- ◆ การพูดโน้มน้าว
- ◆ มารยาทในการพูด ฟัง และดู

๑๐๑

๑๐๒

๑๐๒

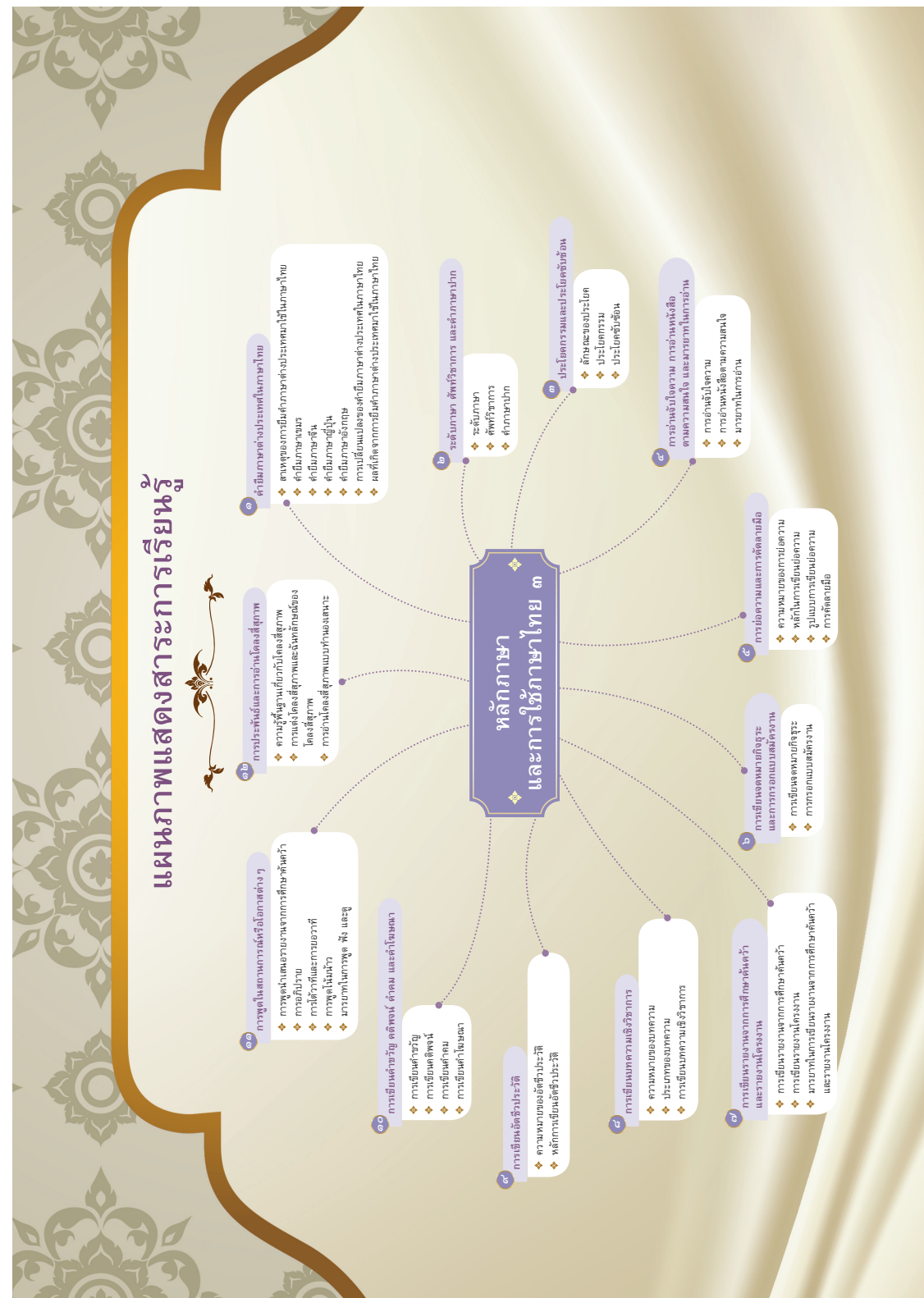
๑๐๓

๑๐๔

- ◆ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพ ๑๐๖
- ◆ การแต่งโคลงสี่สุภาพและฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพ ๑๐๗
- ◆ การอ่านโคลงสี่สุภาพแบบทำนองเสนาะ ๑๑๒

บรรณานุกรม

୧୧୯

คำยืมภาษาต่างประเทศ ในภาษาไทย

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและ
พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
ตัวชี้วัด จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย (ท ๔.๑ ม.๓/๑)

แนวคิด

๑. เข้าใจสาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
๒. สามารถจำแนกแยกแยะในเบื้องต้นได้ว่าคำใดเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศ
๓. ใช้คำยืมภาษาต่างประเทศได้ถูกต้องตามบริบทและกาลเทศะ

สาระการเรียนรู้

๑. สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
๒. คำยืมภาษาเขมร
๓. คำยืมภาษาจีน
๔. คำยืมภาษาญี่ปุ่น
๕. คำยืมภาษาอังกฤษ
๖. การเปลี่ยนแปลงของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
๗. ผลที่เกิดจากการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

❖ สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศ มาใช้ในภาษาไทย ❖

เมื่อคนจากต่างภาษาต่างวัฒนธรรมได้ติดต่อสื่อสารกัน ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม มีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่ทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องภาษาและวัฒนธรรมระหว่างกัน ทำให้ภาษาของคนต่างชาติหรือต่างชาติพันธุ์ได้รับอิทธิพลของกันและกัน โดยสิ่งที่เกิดขึ้นง่ายที่สุด คือ การยืมคำในภาษาอื่นมาใช้เมื่อพูดภาษาของตน

ยิ่งไปกว่านั้น หากในสังคมใดมีผู้พูดสองภาษา (bilingual) หรือหลายภาษา (multilingual) ก็ยิ่งเป็นการง่ายที่จะเกิดปรากฏการณ์ “การสัมผัสภาษา” (language contact) อันหมายถึงการใช้ภาษาที่ตนเองรู้สลับปะปนกันในการสื่อสารครั้งหนึ่งๆ อันรวมถึงการยืมคำของภาษาหนึ่งมาใช้ในอีกภาษาหนึ่งด้วย

ในสังคมวัฒนธรรมไทยมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีมากมายแสดงให้เห็นการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนไทยกับคนในดินแดนประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนคนต่างชาติทั้งชาติตะวันตกและตะวันออกมาแต่โบราณ จึงไม่น่าแปลกใจที่ภาษาไทยจะเต็มไปด้วยคำยืมจากภาษาต่างๆ มากมาย ทว่าในบทเรียนนี้จะกล่าวถึงเฉพาะคำยืมจากภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาอังกฤษเท่านั้น สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศเพื่อมาใช้ในภาษาไทย ได้แก่

- ❖ **ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ทางสังคมวัฒนธรรมของคนไทยกับกลุ่มคนต่างภาษา**
คนไทยได้ติดต่อกับคนต่างชาติต่างภาษามาเป็นเวลานานทั้งด้านการเมือง การทูต เศรษฐกิจ และการค้า เป็นเหตุให้มีการยืมคำต่างภาษามาใช้ในภาษาไทยตามแต่อิทธิพลของความสัมพันธ์นั้นๆ เช่น คติเรื่องเทวราชาและระบบการจัดการปกครองในราชสำนักตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาถึงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ที่ไทยรับจากเขมรส่งผลต่อการยืมคำเขมรมาใช้เป็นราชาศัพท์ ได้แก่ คำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะในร่างกาย ของใช้ เช่น พระศก (ผม) ธุลองพระบาท (รองเท้า) คำเรียกชื่อพระราชพิธี เช่น พระราชพิธีพิชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และยืมมาใช้เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เช่น ยกกระบัตต ออกญา จังกอปป ฯลฯ ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-จีน กับศัพท์ในวงการธุรกิจ เช่น คำใส่หุ้ย (ต้นทุนแฝงในการผลิตค่าสินค้าและบริการ) ยี่บัว ซาปั้ว (พ่อค้าคนกลาง)

❖ ๒. การเข้ามาของศาสนาและความเชื่อใหม่ในสังคม

ศาสนาและลัทธิความเชื่อต่างๆ ที่เผยแพร่เข้ามาสู่สังคมไทยนำมาซึ่งการยืม “ศัพท์ทางศาสนา” เพื่อใช้เรียกศาสนบุคคล ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ รวมถึงกิจกรรมทางศาสนาที่ยากจะนิยามด้วยภาษาไทย เช่นคำว่า พิธีมิลลซา (พิธีรำลึกถึงพระเยซูเจ้า) วันคริสต์มาส จากศาสนาคริสต์ คำว่า กิโนเจ เจ้าแม่กวนอิม เจ้าพ่อนาจา จากศาสนาพุทธนิกายมหายานแบบจีนและลัทธิเต๋า

❖ ๓. การรับวัฒนธรรม นวัตกรรม และวิทยาการจากต่างแดน

เป็นธรรมดาที่การรับวัฒนธรรมและองค์ความรู้จากต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร การกิน การแต่งกาย วรรณกรรมและการแสดง หรือเทคโนโลยีต่างๆ ก่อให้เกิดการยืมคำเพื่อใช้เรียกขานสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อนในสังคมไทย ดังคำว่า ก๋วยเตี๋ยว ซูชิ นินจา คอมพิวเตอร์

❖ ๔. ความแพร่หลายของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

บางกรณีแม้ว่าภาษาไทยจะมีคำเรียกสิ่งหนึ่งสิ่งใดอยู่แล้ว ทว่าอิทธิพลของภาษาต่างประเทศกลับทำให้ผู้พูดภาษาไทยบางคนบางกลุ่ม นิยมใช้คำภาษาต่างประเทศมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้ภาษาอังกฤษ เช่น แอดไวเซอร์ (อาจารย์ที่ปรึกษา) ฟรีเวดจิง (ภาพถ่ายคู่บ่าวสาวก่อนงานแต่งงาน) อิมเพรส (ประทับใจ)

❖ คำยืมภาษาเขมร ❖

คำยืมภาษาเขมรปรากฏในสังคมวัฒนธรรมไทยมาตั้งแต่โบราณ ดังตัวอย่างจากคำยืมภาษาเขมรในศิลาจารึกหลักต่างๆ เช่นคำว่า ตระพัง (แอ่งน้ำ บ่อน้ำ สระน้ำ) พนม (ภูเขา) ในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง (ศิลาจารึกหลักที่ ๑) คำว่า สมเด็จ ในจารึกวัดช้างล้อม และจารึกวัดอโศการาม

สาเหตุของการยืมคำภาษาเขมรมาใช้ในภาษาไทยเกิดจากความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันทางวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นศาสนาและ

ความเชื่อ ลัทธิการปกครองและระบบราชการ วรรณกรรม ศิลปกรรมดนตรีและนาฏศิลป์วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนการมีกลุ่มชนผู้พูดภาษาเขมรถิ่นไทย

❖ คำยืมภาษาจีน ❖

คำยืมภาษาจีนปรากฏอยู่ในภาษาไทยตั้งแต่โบราณ กระทั่งคำเหล่านั้นได้กลืนกลายเป็นคำไทย ทั้งคำไทยโบราณ และคำที่ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น การนับเลขลำดับที่แบบโบราณว่า อ้าย ยี่ สาม ไส จั่ว ลก คำว่า “พาย” ที่แปลว่า แพ้ คำว่า “มิ่ง” ซึ่งภาษาจีนแปลว่า “ชีวิต” ในคำซ้อน “มิ่งขวัญ” สันนิษฐานว่าสาเหตุเพราะมีกลุ่มชนชาติพันธุ์ไทอาศัยอยู่ในดินแดนซึ่งต่อมาได้กลายเป็นประเทศจีนในปัจจุบัน ได้แก่ ยูนนาน กุ้ยโจว กวางสี และบางส่วนของเกาะไหหลำ ส่งผลต่อการรับอิทธิพลทางภาษา เมื่อกลุ่มชนเหล่านั้นบางส่วนได้เคลื่อนย้ายเข้ามาอาศัยในดินแดนประเทศไทย ถ้อยคำที่เป็นคำยืมจึงยังหลงเหลืออยู่

อย่างไรก็ตาม คำยืมภาษาจีนตามความรับรู้ของคนทั่วไปหมายเอาคำยืมจากภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่นต่างๆ เช่น ภาษาแต้จิ๋ว ไหหลำ ฮกเกี้ยน ฮากกา ของกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลที่อพยพเข้ามาในดินแดนประเทศไทยภายหลัง การยืมคำภาษาจีนในกรณีดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเพราะการติดต่อสัมพันธ์กันทางการค้าและวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนไทยและกลุ่มคนจีนเป็นสำคัญ

ข้อสังเกตคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย มีดังนี้

- ๑ คำยืมภาษาจีนมักออกเสียงใกล้เคียงกับคำเดิม เช่น กี่เพ้า ตงฉิน กังไส
- ๒ คำยืมภาษาจีนมักปรากฏรูปวรรณยุกต์ตรีและรูปวรรณยุกต์จัตวา เช่น กุ้ย บัวย ก้วยเตี่ยว

❖ วงศัพท์คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ❖

๑. ชื่ออาหาร วิธีทำอาหาร อุปกรณ์-เครื่องครัว เช่น พะโล้ แป๊ะชะ เต้าทึง เต้าหู้ เต้าฮวย เกี่ยมฉ่าย จั๊บน้ำ ก้วยเตี่ยว เกาเหลา เจียว ตุ้นเจียน ตะหลิว ปังตอ อังโล่ หม้อฮวย หรือแม้กระทั่งสถานที่รับประทานอาหาร เช่น คำยืม “เหลา” ที่แปลว่า ภัตตาคาร

๒. คำเรียกอาชีพ ศัพท์เกี่ยวกับธุรกิจการงาน การค้าและการพนัน เช่น ใต้ก๊ง เก้าแก่ ชินแส ยี่ปั่ว (ตัวแทนจำหน่ายสินค้า) แป๊ะเจี๊ยะ (กินเปล่า, เงินกินเปล่า) กงสี โสห่วย (ค่าใช้จ่าย) เจ็ง เซ็งลีฮ้อ (ค้าขายดี) ห้าง หุ่น เซ่ง ดั่งเก หวย ไป จั๊บยี้เกี โรงตั้ง (โรงรับจำนำ) ตงฉิน กังฉิน

๓. ชื่อสิ่งของเครื่องใช้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ กี่เพ้า เกี้ยะ ลูกเต๋า ถ่าน ไม้ กางเกงขาก๊วย โหล

๔. คำเรียกญาติ เช่น เฮีย เจี ฮ้อ อากง อาม่า อาแปะ อาเจ็ก

๕. คำเรียกยศตำแหน่งเชื้อพระวงศ์ เช่น ฮ้องเต้ ฮองเฮา อ่อง

๖. ชื่อประเพณีและศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เช่น เซงเม้ง แซยิด จั้ว เจ้าแม่กวนอิม ตั้จูเอี้ย ไฉ่ซิงเอี้ย ปีซง กินเจ แซ เซียน

๗. กิริยาท่าทาง เช่น ไล่ บู้ เลียะพะ ห้อ

๘. ศัพท์เบ็ดเตล็ด เช่น เฮง ซวย เจ็งบึง ห่วย เก้า ซิ๊ซ้า

๙. สำนวนและคำที่มีความหมายโดยนัย ในที่นี้มีการยืมชื่อเฉพาะ เช่น “เปาบุ้นจิ้น” ใช้ในเชิงเปรียบเทียบ หมายถึง คนที่มีจิตใจเที่ยงตรงยุติธรรม และศัพท์ทั่วไป เช่น “เกาเหลา” หมายถึง ไม่ถูกกัน “เบ๊” หมายถึง คนที่ตกเป็นเบี้ยล่างของผู้อื่น เป็นต้น

๑๐. คำยืมภาษาจีนในภาษาถิ่น เช่น ภาษาถิ่นจันทบุรีและตราด เรียกพี่ชายและพี่สะใภ้ว่า “เหี้ย-ไซ้” ซึ่งเป็นคำเดียวกับคำว่า “เฮี้ย-ฮ้อ” ในคำยืมภาษาไทยมาตรฐาน

๑๑. คำยืมในคำซ้อน เช่น เจระจาด้าอ้วย มิ่งขวัญ

❖ คำยืมภาษาญี่ปุ่น ❖

เดิมคำยืมภาษาญี่ปุ่นไม่ค่อยปรากฏในภาษาไทย จะมีก็แต่เพียงบางคำ เช่น “ปิ่นโต” ซึ่งยืมมาจากคำว่า เบนโตะ หรือ “ปลาริวกิว” ซึ่งนำชื่อมาจากดินแดนส่วนหนึ่งของญี่ปุ่นโบราณ (ปัจจุบันคือ เกาะโอกินาวา) แต่ทุกวันนี้เราพบคำยืมภาษาญี่ปุ่นได้มากขึ้นเนื่องจากอิทธิพลของวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่แพร่หลายเข้าสู่สังคมไทย

ข้อสังเกตคำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาไทย มีดังนี้

๑. คำยืมภาษาญี่ปุ่นมักมีเสียงสระเสียงสั้นเป็นหลัก โดยเฉพาะในพยางค์สุดท้าย เช่น ซาซิมิ มังงะ
๒. คำยืมภาษาญี่ปุ่นมักไม่มีเสียงตัวสะกด เช่น ฮอกไกโด คาบูกิ โอจิฉะ

❖ วงศัพท์คำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาไทย ❖

๑. ชื่ออาหาร เช่น ซูชิ ซาซิมิ อุด้ง ราเม็ง โอนิคิริ หมูทอดทงกัซซึ สาเก
๒. ชื่อสิ่งของเครื่องใช้ เช่น กีโมโน ชุดยูกาตะ ดาบตะคะนะ
๓. ศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้านต่างๆ เช่น โชกุน ซามูไร นินจา ยูโด ซูโม คาราโอเกะ
๔. สำนวนและคำที่มีความหมายโดยนัย ทั้งที่เป็นการยืมชื่อเฉพาะ เช่น “กระเป๋าโตราเอมอน” หมายถึง กระเป๋าของคนที่พักสิ่งของมากมายติดตัว เรียกหาอะไรก็สามารถหยิบมาให้ได้ และที่เป็นศัพท์ทั่วไป เช่น “นินจา” หมายถึง คนที่ทำตัวลึกลับ ไปไหนมาไหนรวดเร็ว

๕. คำเฉพาะสมัย เช่น “โอชิ” หมายถึง ผู้นิยมชมชอบนักร้องวงเกิร์ลกรุ๊ปของญี่ปุ่น หรือวงที่ได้รับอิทธิพลจากญี่ปุ่น

❖ คำยืมภาษาอังกฤษ ❖

การติดต่อค้าขาย การศึกษา การรับวิทยาการสมัยใหม่และการรับวัฒนธรรมจากกลุ่มคนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตลอดจนผลพวงจากลัทธิจักรวรรดินิยม ส่งผลให้มีคำยืมภาษาอังกฤษใช้ในภาษาไทยมากมาย โดยเฉพาะในภาษาพูด มีหลักฐานว่าการยืมคำภาษาอังกฤษเริ่มเป็นที่นิยมแพร่หลายนับตั้งแต่รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นต้นมา

ข้อสังเกตคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทย

หลักการสังเกตคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยไม่สามารถกำหนดแน่นอนได้ ต้องอาศัยความรู้ด้านภาษาอังกฤษของผู้ใช้ภาษา และการเปิดพจนานุกรมภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ

❖ วงศัพท์คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทย ❖

๑. ชื่ออาชีพและศัพท์เกี่ยวกับธุรกิจการค้า เช่น โปรแกรมเมอร์ โปรโมเตอร์ โฉนดแมน อาร์ทเวิร์ก เวอร์กชอป คอมมิชชัน
๒. ศัพท์เกี่ยวกับวิทยาการและการติดต่อสื่อสารคมนาคม เช่น เทคโนโลยี นาโน เซลล์ นิวเคลียร์ อะตอม ไดนามิก อินเทอร์เน็ต อีเมล เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม แอร์พอร์ตบัส แท็กซี่ เรือยอร์ช
๓. ชื่ออาหาร เช่น ไอศกรีม สเต็ก แก้ว บาร์บีคิว ฟาสต์ฟู้ด แฮมเบอร์เกอร์ แซนวิช
๔. ชื่อข้าวของเครื่องใช้เครื่องแต่งกาย เช่น แบตเตอรี่ เซ็ต ไวโอลินเปียโน สเวตเตอร์ ไรต์บอร์ต ชิป ปลั๊ก บั้ม คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก

๕. ชื่อประเพณีวัฒนธรรม กีฬา การละเล่น การแสดง ศิลปกรรม เช่น คริสต์มาส ฮาโลวีนอีสเตอร์ ฟุตบอลวอลเลย์บอล เทนนิส แบดมินตัน เกม แบบอิมเพรสชันนิสม์ แอบเสิร์ด

๖. ชื่อสถานที่ เช่น มอลล์ สโตร์ อะพาร์ตเมนต์ คอนโดมิเนียม คลินิก ผับ บาร์
๗. ชื่อพืช สัตว์ ชาติ ชื่อสีบางสี เช่น อาร์ติโชก สตรอว์เบอร์รี เซอร์รี แครรอต ยีราฟ อีปโปเตมัส ชีตาร์ท ออกซิเจน คาร์บอนไดออกไซด์ สีแดงเบอร์กันดี สีอะความารีน
๘. ชื่อโรคและศัพท์เกี่ยวกับการแพทย์ เช่น มาลาเรีย เอ็ดส์ เกาต์ แบคทีเรีย ไวรัส หมอนิวโร (แพทย์ด้านสมองและระบบประสาท) หมอเรซินเดนต (แพทย์ประจำบ้าน)
๙. คำที่คนไทยนำคำจากภาษาอังกฤษมาสร้างใหม่ เช่น โกอินเตอร์ ไซดัส
๑๐. สำนวนและคำที่มีความหมายโดยนัย เช่น ตราม่า ไอเพอร์ อิน
๑๑. คำเฉพาะสมัย ทั้งคำเก่า เช่น น้ำมะเน็ด (lemonade) ตะแล็บเก็บ (telegraph) และคำในภาษาพูดปัจจุบัน เช่น กูล อาหารคลีน มือโปร บิ๊ก เซเลบ ฮอต นิวไอเทม เน็ตไอดอล นิวนอร์มัล (new normal) โควิด-๑๙ (coronavirus disease starting in 2019)

❖ การเปลี่ยนแปลง ของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ❖

❖ การเปลี่ยนแปลงเสียง

คำภาษาต่างประเทศเมื่อยืมมาใช้ในภาษาไทยหลายครั้งก็ต้องปรับเสียงคำให้สอดคล้องกับวิธีการออกเสียงของคนไทย การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำยืมจึงเกิดได้ทั้งกับเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงพยัญชนะท้าย และเสียงวรรณยุกต์ เช่น คำภาษาเขมรว่า “ผุ่ม” เป็น “ชะเอม” คำว่า “รุลาย” เป็น “ละลาย” คำว่า “บับาด” เป็น “بابัด” คำยืมภาษาจีน “จ้อซัว” เป็น “เจ้าสัว” “ฉา” เป็น “ชา” “อินจี” เป็น “ลินจี” คำภาษาอังกฤษว่า “clip” เป็น “กิ๊บ” คำว่า “stuff” ไทยออกเสียงว่า /สะต๊าป/ คำว่า “court shoe” เป็น “(รองเท้า) คัตชู” เป็นอาทิ

❖ การเปลี่ยนแปลงความหมาย

หลายกรณีคำยืมภาษาต่างประเทศอาจมีความหมายแคบลง ความหมายกว้างขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงความหมายไปเมื่ออยู่ในภาษาไทย เช่น คำภาษาเขมรว่า “ซรโมล” ที่เดิมหมายถึง “ลิงตัวผู้” นอกจากจะคงความหมายเดิมในกลุ่มคำ “ลิงทโมน” ของไทยแล้ว ยังหมายถึงเด็กผู้ชายที่ซุกซนได้อีกด้วย หรือคำภาษาจีนว่า “เฮี้ยว” ที่แปลว่า “ล้อเล่น, ประหลาด” แต่คนไทยใช้ในความหมายว่า ซุกซนเกเร

❖ การเปลี่ยนแปลงหน้าที่ทางไวยากรณ์

คำแต่ละคำในภาษาใดภาษาหนึ่งย่อมมีหน้าที่ทางไวยากรณ์ในภาษานั้นๆ เช่น ทำหน้าที่คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ ฯลฯ กระนั้นหากคำดังกล่าวถูกยืมไปใช้ในภาษาอื่นหน้าที่ทางไวยากรณ์ก็อาจเปลี่ยนไป ดังในกรณีของคำว่า “fit” ภาษาอังกฤษใช้ทำหน้าที่เป็นคำกริยาหมายความว่า “พอเหมาะพอดี” แต่ในภาษาไทยยืมมาใช้เป็นคำวิเศษณ์หมายความว่า “แน่นจนเกินไป” คำภาษาเขมร “พนม” เป็นคำนามหมายถึง “ภูเขา” แต่ไทยใช้เป็นคำกริยาในบางคำ เช่น “พนมมือ”

❖ การเปลี่ยนแปลงระดับของคำ

บางครั้งศัพท์สามัญที่ใช้กันทั่วไปในภาษาต่างประเทศอาจกลายเป็น “ศัพท์สูง” สำหรับใช้ในวรรณคดี หรือกลายเป็นราชาศัพท์เมื่ออยู่ในภาษาไทย ตัวอย่างเช่นคำว่า “ผกา” เป็นคำสามัญในภาษาเขมร หมายถึง “ดอกไม้” แต่ไทยเรานำมาใช้เฉพาะในวรรณคดี คำว่า “ศก” หมายถึง “ผม” เป็นคำสามัญ แต่ไทยเรารับมาใช้ในฐานะราชาศัพท์ ในทางตรงกันข้ามคำบางคำอาจเปลี่ยนจากคำสุภาพกลายเป็นคำต้องห้าม เช่น คำภาษาเขมรว่า “เสนียด” ซึ่งมีความหมาย คือ เสียด ชาม แทง กลายเป็นคำต้องห้ามอันหมายถึง “อัมมกมล” ในภาษาไทย

❖ ผลที่เกิดจากการยืม คำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ❖

❖ ทำให้ภาษาไทยมีคำใช้มากขึ้น

การยืมคำภาษาต่างประเทศมาช่วยเพิ่มคำในภาษาไทยให้มีจำนวนมากขึ้น ไม่ว่าจะในกรณีของการเกิดศัพท์ใหม่เพื่อเรียกสิ่งใหม่ เช่น เกี่ยมไฉ่ (ผักกาดดองแบบจีน) เจียว (วิธีทำอาหารด้วยการทอดน้ำมันอย่างในวัฒนธรรมจีน) แครรอต แบตเตอรี่ แอลกอฮอล์ ฯลฯ หรือในกรณีของการเกิดคำพ้องความหมาย (ไวพจน์) เช่น คำว่า “ดอกไม้” มีคำพ้องที่ยืมจากภาษาเขมรว่า ผกา พันลอก (คำกริยา แปลว่า ผลิ คำนาม แปลว่า ดอกไม้ มักใช้ในวรรณคดี) สำหรับใช้ในวรรณคดี

❖ ทำให้คำบางคำในภาษาไทยแต่เดิมได้รับความนิยมใช้น้อยลง

แม้ว่าอาจมีคำใช้เรียกบางสิ่งบางอย่างอยู่แล้วในภาษาไทย ทว่าหลายกรณีคำภาษาต่างประเทศที่ยืมเข้ามาใช้กลับเป็นที่นิยมแพร่หลายยิ่งกว่าคำเดิม ตัวอย่างที่ชัดเจนเช่น คำยืมภาษาอังกฤษว่า “แฟน” ในความหมายว่า “คนรัก, คู่รัก” แพร่หลายจนคำว่า “ขึ้น” ในภาษาไทยแต่เดิม

ที่มีความหมายเดียวกันไม่เป็นที่ยอมรับอีกต่อไป ส่วนคำว่า “ชู้” จากที่เคยหมายถึง คนรักหรือคู่รัก ในความหมายกว้างกลับมีความหมายแคบเข้าเหลือเพียงการกระทำผิดประเวณีและหมายถึงบุคคลที่กระทำเช่นนั้น คำยืมภาษาเขมรว่า “จุมก” กลายเป็นคำเรียกอวัยวะสำหรับเป็นทางเข้าออกของกลิ่น และลมหายใจที่ยื่นออกมาบนหน้าในภาษาไทยกลาง แทนคำว่า “ดั้ง” หรือ “ดั้ง” ซึ่งความหมายแคบลง หมายถึงเพียงส่วนสันจมูก หรือหากจะหมายถึงอวัยวะที่เรียกว่า “จุมก” ก็คงอยู่เฉพาะภาษาถิ่นเท่านั้น คำยืมภาษาเขมรว่า “ฉลาด” ก็ได้รับการนำมาใช้แทนคำว่า “หลวก” ซึ่งปัจจุบันปรากฏอยู่เฉพาะภาษาถิ่นเช่นกัน

ในอีกแง่หนึ่งแม้คำที่เป็นภาษาไทยแต่เดิมจะยังมีใช้ในภาษาระดับทางการ ทว่าคำยืมกลับเป็นที่นิยมใช้ในภาษาพูดและภาษาสมัยนิยมมากกว่า เช่น คำยืมภาษาอังกฤษว่า “ฟรี” นิยมใช้มากกว่ากลุ่มคำว่า “ให้เปล่า” คำยืมภาษาจีนว่า “เสีย” นิยมใช้สำหรับเรียกขานที่มีฐานะร่ำรวย

สรุปสาระสำคัญ

ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ทางสังคมวัฒนธรรมของคนไทยกับกลุ่มคนต่างภาษา การเข้ามาของศาสนาและความเชื่อใหม่ในสังคม การรับวัฒนธรรม นวัตกรรม และวิทยาการจากต่างแดน ตลอดจนความแพร่หลายของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ส่งผลต่อการยืมคำจากภาษาของกลุ่มชนที่คนไทยมีปฏิสัมพันธ์ด้วยมาใช้ในภาษาไทย ทั้งนี้ในบทนี้ได้กล่าวถึงคำยืมภาษาเขมร ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาอังกฤษ โดยชี้ให้เห็นวงศัพท์ของคำยืมแต่ละภาษา การเปลี่ยนแปลงของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย และผลจากการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มสืบค้นคำยืมภาษาต่างๆ เพิ่มเติมจากในบทเรียน แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศเพื่อให้นักเรียนคนอื่นได้ทราบข้อมูลด้วย
๒. ให้นักเรียนลองเขียนข้อความเล่าเรื่องราวตามจินตนาการโดยใช้คำจากภาษาต่างประเทศที่ครูผู้สอนกำหนดให้

ระดับภาษา ศัพท์วิชาการ และคำภาษาปาก

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

- มาตรฐาน ท ๔.๑** เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
- ตัวชี้วัด**
๑. วิเคราะห์ระดับภาษา (ท ๔.๑ ม.๓/๓)
  ๒. ใช้คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติได้อย่างเหมาะสมแก่กาลเทศะ (ท ๔.๑ ม.๓/๔)
  ๓. อธิบายความหมายคำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ (ท ๔.๑ ม.๓/๕)

แนวคิด

๑. สามารถวิเคราะห์ระดับของภาษาได้
๒. ใช้คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติได้อย่างเหมาะสมแก่กาลเทศะ
๓. เข้าใจความแตกต่างของการใช้คำประเภทต่างๆ ตามแต่บริบทการสื่อสาร

สาระการเรียนรู้

๑. ระดับภาษา
๒. ศัพท์วิชาการ
๓. คำภาษาปาก

